

Seat No. : _____

TT-101

M.Com. Sem.-III

May-2013

504 EA : Management Accounting

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની ઉપયોગિતા અને રીતોની ચર્ચા કરો. 7
(B) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપી તેની મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

- (A) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ અને પડતર હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચે તફાવત સમજાવો. 7
(B) સંચાલકીય હિસાબનીશના કાર્યક્ષેત્રો જણાવો. 7

2. અવની લિ. ના ધંધામાં મંદી હોવાને કારણે તેના સંચાલકો કામચલાઉ કારખાનું બંધ રાખવું કે નહિ તે અંગે વિચારણા કરી રહ્યા છે. નીચે મુજબની માહિતી આપેલી છે : 14

ઉત્પાદન ખર્ચની માહિતી :

સ્થિર ખર્ચ : ધંધો બંધ કરવાથી ₹ 23,000

ધંધો ચાલુ રાખવાથી ₹ 30,000

ચલિત/અર્ધચલિત ખર્ચ :

40% ઉત્પાદન શક્તિએ ₹ 60,000

60% ઉત્પાદન શક્તિએ ₹ 96,000

અન્ય માહિતી :

- (1) હાલમાં વેચાણ 50% ઉત્પાદન શક્તિએ વાર્ષિક ₹ 60,000.
(2) ધંધો બંધ કરવાનો ખર્ચ ₹ 6,000 અંદાજવામાં આવ્યો છે. આ ઉપરાંત પ્લાન્ટ યંત્રોનો નિભાવખર્ચ વાર્ષિક ₹ 1,200 થવાની ધારણા છે.
(3) ધંધો બંધ કર્યા પછી ફરીથી ચાલુ કરવાની પડતર ₹ 4,000 યંત્રોની સાફસૂફી તથા ફરીથી ચાલુ કરવાનો ખર્ચ અને ₹ 1,800 કામદારોને તાલીમ આપવાનો ખર્ચ અંદાજવામાં આવ્યો છે.

ઉપરની વિગતો પરથી ઉત્પાદન માટે કારખાનું 12 માસ માટે બંધ કરવું કે ચાલુ રાખવું તે અંગે તમારો અભિપ્રાય જણાવો.

અથવા

- (A) તફાવત પડતરનો ખ્યાલ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 7
(B) 'ખરીદવું કે ભાડાપટ્ટે લેવું' નિર્ણયને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. 7

3. જીવી કંપની લિ. બે વસ્તુઓ A અને Bનું ઉત્પાદન કરે છે. Aની વેચાણ કિંમત એકમ દીઠ ₹ 9 છે અને ચલિત પડતર એકમદીઠ ₹ 6 છે. Bની વેચાણ કિંમત એકમ દીઠ ₹ 5 છે અને ચલિત પડતર એકમ દીઠ ₹ 4 છે. Aના એકમ દીઠ ઉત્પાદન માટે 1 યંત્ર કલાક વપરાય છે જ્યારે Bના એકમદીઠ ઉત્પાદન માટે 4 યંત્ર કલાકનો ઉપયોગ થાય છે. કારખાનમાં કુલ 1200 યંત્ર કલાકો પ્રાપ્ય છે. વળી બજારમાં Aના ફક્ત 700 એકમો અને Bના 500 એકમો જ વેચી શકાય તેમ છે.

ઉપરની વિગતો પરથી ઈષ્ટ ઉત્પાદન મિશ્ર આલેખ દ્વારા નક્કી કરો.

14

અથવા

- (A) સુરેખ આયોજનની પાયાની જરૂરિયાતો જણાવો. 7
- (B) સુરેખ આયોજન દ્વારા પ્રશ્નના ઉકેલની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. 7
4. (A) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો. 7
- (B) R.O.I. (રોકાણ પર વળતર) એટલે શું ? R.O.I.ના ફાયદાઓ જણાવો. 7

અથવા

- (A) મૂલ્ય વૃદ્ધિ એટલે શું ? તેની ઉપયોગિતા સમજાવો. 7
- (B) જવાબદારી કેન્દ્રોના પ્રકારો જણાવી તેની સમજૂતી આપો. 7

5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (કોઈ સાત) 14

- (1) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિના કોઈ બે લક્ષણો જણાવો.
- (2) પડતર હિસાબી પદ્ધતિની કોઈ બે મર્યાદાઓ જણાવો.
- (3) ડૂબેલી પડતર એટલે શું ?
- (4) શ્રેષ્ઠ ઉત્પાદન મિશ્રણ કઈ પદ્ધતિથી નક્કી કરવામાં આવે છે ?
- (5) આલેખ એ કેવી આકૃતિ છે.
- (6) સીમ્પલેક્ષ પદ્ધતિમાં શેનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (7) ફાળાનો ગાળો એટલે શું ?
- (8) ફેરબદલી કિંમતનો અર્થ જણાવો.
- (9) વિકેન્દ્રીકરણ એટલે શું ?
- (10) શેષ આવક એટલે શું ?

TT-101

M.Com. Sem.-III

May-2013

504 EA : Management Accounting

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss the utility and methods of Management Accounting. 7
 (B) Define Management Accounting and discuss its limitations. 7

OR

- (A) Explain the difference between Management Accounting and Cost Accounting. 7
 (B) Write work areas (scopes) of Management Accountant. 7

2. Avani Ltd. is experiencing recessionary difficulties and as a result its directors are considering whether or not the factory should be closed down till the recession has passed. 14

The following information is given :

Information of Production Cost :

Fixed cost : Close down ₹ 23,000
 Normal ₹ 30,000

Variable/Semi-variable expenses :

at 40% production capacity ₹ 60,000
 at 60% production capacity ₹ 96,000

Other information :

- (1) Present sales at 50% capacity are estimated at ₹ 60,000 per annum.
 (2) Estimated costs at closing down are ₹ 6,000. In addition maintenance of plant and machinery is expected to amount ₹ 1,200 per annum.
 (3) Costs of reopening after being closed down are estimated to be ₹ 4,000 for overhauling and getting ready and ₹ 1,800 for training of personnel.

You are required to advise whether to close down for twelve months or continue operations.

OR

- (A) Explain the concept of differential cost with illustration. 7
 (B) Explain the factors affecting the decision of "Lease or Buy". 7

3. Givi Company Ltd. manufactures two products A and B. The selling price of A is ₹ 9 and its variable cost is ₹ 6 per unit. Selling price of B is ₹ 5 and its variable cost is ₹ 4 per unit. For one unit of A, one machine hour is utilized, while for one unit of B, 4 machine hours are utilized. Total of 1200 machine hours only are available in the factory. The company can sell only 700 units of A and 500 units of B in the market. **14**

From the above details, determine the optimum product-mix with graphic method.

OR

- (A) State the basic requirements of Linear Programming. **7**
- (B) Describe the various methods of Linear Programming for solving the problems. **7**
4. (A) State the advantages and limitations of Responsibility Accounting. **7**
- (B) What is R.O.I. (Return on Investment) ? State the advantages of R.O.I. **7**

OR

- (A) What is Value Added ? Explain its utility. **7**
- (B) Describe the types of Responsibility Centres and explain it. **7**

5. Answer the following questions (any **seven**) : **14**

- (1) State any two characteristics of Management Accounting.
 - (2) State any two limitations of Cost Accounting.
 - (3) What is Sunk Cost ?
 - (4) From which method optimum production mix is decided ?
 - (5) Graph is which type of figure ?
 - (6) What is used in Simplex Method ?
 - (7) What is contribution margin ?
 - (8) State the meaning of Transfer Price.
 - (9) What is Decentralisation ?
 - (10) What is Residual Income ?
-